

Inför examination i UK2: Teorier och begrepp

Kap. 1 Lärande, undervisning och pedagogisk psykologi

Pedagogisk psykologi som vetenskaplig disciplin

Forskningsmetoder inom pedagogisk psykologi

- Kvalitativa studier; etnografi, deltagande observation, fallstudie, intervjustudie, respondent/informant.
- Korrelationsstudier; positiv/negativ korrelation, kausalitet
- Experimentella studier; randomisering, statistiskt signifikant
- Longitudinella studier
- Tvärsnittsstudier

Kap. 2 Utveckling av tänkande och språk

Piagets teori om kognitiv utveckling

- Organisering
- Adaptation
- Schema
- Assimilation
- Ackommodation
- Jämviktssträvan
- Obalans

Piagets syn på kognitiva utveckling samt stadier av kognitiv utveckling och deras kännetecken:

- Sensomotoriskt
- Preoperationellt
- Konkret-operationellt
- Formellt-operationellt

Vygotskijs sociokulturella perspektiv

- Sociokulturell teori
- Samkonstruerad process
- Kulturella redskap
- Egocentriskt tal (Jämför med Piaget)
- Proximal utvecklingszon
- Kommunikativa stöttor (scaffolding)
- Assisterat lärande
- Kognitivt lärlingskap (Kap. 9 s. 352)
- Legitimt perifert deltagande (Kap. 11 s. 415)

Kap. 3 Elevens fysiska, sociala och moraliska utveckling

Bronfenbrenners utvecklingsekologiska modell

- Mikrosystem
- Mesosystem
- Exosystem
- Makrosystem

Eriksons teori om psykosocial utveckling

- Utvecklingskris

- Identitet
- Identitetslösning
- Moratorium
- Uppnådd identitet
- Självbild
- Självkänsla

Den psykosociala utvecklingens kännetecken på följande två följande stadierna:

- Driftighet kontra underlägsenhetskänslor
- Identitet kontra rollförvirring

Kohlbergs teori om moralisk utveckling

- Moralisk realism
- Samarbetsmoral
- Moraliska dilemman

Moraliska bedömningars kännetecken på de tre följande nivåerna:

- Prekonventionell nivå
- Konventionell nivå
- Postkonventionell nivå

Kap. 5 Kultur och mångfald (samt kapitel 3 s.112-116 om genus)

Klass och etnicitet i skolan

- Socioekonomisk status (SES)
- Låga förväntningar
- Inlärd hjälplöshet
- Motståndskultur
- Kulturunderskottsmodellen
- Etnicitet
- Fördom
- Stereotyp
- Diskriminering
- Stereotypot
- Tvåspråkighet (se även s. 67-70)
- Interkulturell pedagogik/Kulturellt relevant pedagogik
- Resiliens

Lärares förväntningar (sid 542-544)

- Pygmalion effekten
- Självuppfyllande profetia
- Vidmakthållande förväntanseffekt

Kön och genus i skolan

- Genusbias (s. 194-195)
- Genusidentitet (s. 112)
- Könroller (s. 114)
- Könsscheman (s. 115)
- Genusschemateori (s. 115)

- Genus, (Åkessons text)
- Intersektionalitet (Åkessons text)
- Genusperspektiv (Åkessons text)
- Sexuell identitet (Åkessons text)
- Normer (Åkessons text)
- Heteronormativitet (Åkessons text)
- Bechdeltestet (Åkessons text)

Kap. 6 Behavioristiska synsätt på lärande

Betingning och kontiguitet

- Kontiguitet
- Klassisk betingning
- Neutral stimulus
- Obetingad stimulus
- Obetingad respons
- Betingad stimulus
- Betingad respons

Operant betingning,

- Antecedenter
- Konsekvenser
- Positiv förstärkning
- Negativ förstärkning
- Positiv bestraffning
- Negativ bestraffning
- Kontinuerligt förstärkningsschema
- Intermittent förstärkningsschema

Tillämpning av behaviorism

- Premacks princip/ farmors lag
- Formning
- Aktivitetsanalys
- Teckenekonomi

Social inlärningsteori

- Enaktivt lärande
- Modellinlärning
- Ställföreträdande förstärkning
- Självförstärkning
- Självstyrning

Kap. 7 Kognitiva synsätt på lärande

Kunskapsformer

- Domänspecifik kunskap
- Generell kunskap

Kognitiva synsätt på minnet:

- Informationsprocessande

- Sensoriskt minne
- Perception
- Datadrivet processande
- Konceptuellt drivet processande

Uppmärksamhet:

- Arbetsminne
- Korttidsminne
- Central exekutiv funktion
- Fonologisk loop
- Visuospatiale skissblock
- Episodisk buffert

Glömska:

- Bortfall
- Interferens

Långtidsminne:

- Deklarativ kunskap
- Procedural kunskap
- Strategisk kunskap
- Explicit minne
- Implicit minne:
- Semantiskt minne
- Scheman
- Episodiskt minne
- Procedurminne
- Priming
- Elaborering
- Organisering

Att minnas och tillämpning av kognitivism

- Spreading activation
- Återkallande
- Rekonstruktion

- Kedjemnemonik,
- Nyckelordsmetoden,
- Utantillinläring
- Delinläring,

Kap. 9 Lärandevetenskap och konstruktivism

Kognitiv konstruktivism och socialkonstruktivism

- Första generationens konstruktivism,
- Appropriering
- Andra generationens konstruktivism,
- konstruktionism

Hur kunskap konstrueras:

- Yttre styrning
- Inre styrning
- Yttre och inre styrning
- Situerat lärande

Tillämpning av konstruktivism

- Kommunikativa stöttor (scaffolding)
- Undersökande lärande
- Problembaserat lärande
- Kognitivt lärlingskap
- Collaboration
- Cooperation
- Samarbetsinläring

Strategier för samarbete:

- Ömsesidigt frågande
- Pusselmetoden
- Strukturerad kontrovers

Kap. 10 Socialkognitiva synsätt på lärande och motivation

Socialkognitiv teori; Bortom behaviorismen

- Modellering
- Triarkisk ömsesidig kausalitet
- Modellinläring (Kap. 6 s. 244)
- Ställföreträdande förstärkning (Kap. 6 s. 245)

- Självtillit
- Agens
- Självbild
- Självkänsla

Källor till självtillit:

- Bemästringserfarenhet,
- Arousal
- Ställföreträdande erfarenhet,
- Social övertalning

Tillämpning av socialkognitiv teori

- Lärares självtillit
- Självreglerat lärande
- Kognitiv beteendemodifiering

Kap. 11 Motivation i lärande och undervisning

Generella synsätt på motivation

- Behavioristiskt
- Humanistiskt
- Kognitivt
- Socialkognitivt

- Sociokulturellt

Motivation

- Vad är motivation?
- Inre motivation
- Yttre motivation
- Förväntan-värde-teorier
- Legitimt perifert deltagande

Maslows behovshierarki:

- Bristbehov
- Växtbehov

Självbestämmandeteori: CAR (Competence, Autonomy, Relatedness) s. 418

- Behov av kompetens
- Behov av autonomi
- Behov av samhörighet
- Kognitiv utvärderingsteori

- Lärandemål
- Uppgiftsfokuserade elever
- Prestationsmål
- Självfokuserade elever
- Arbetsundvikande elever
- Sociala mål,

Föreställningar om förmågan:

- Inkrementell och entitetssyn på kunskap och förmåga
- Weiner's teori om orsaksattribution/attributionsteorier
- Kausalitetslokus
- Inlärld hjälplöshet,
- Lärandefokuserade elever

Målorienteringar och föreställningar

- Uppgiftsfokus
- Prestationsinriktade elever,
- Prestationsundvikande elever